

Mestas etiske retningslinjer for innkjøp

1. Formål

Mesta erkjenner sitt ansvar som samfunnsaktør og arbeider aktivt for at vi selv og våre leverandører respekterer menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, miljø, klima, forretningsetikk og krav til ansvarlig virksomhetsstyring. Formålet med disse retningslinjene er å tydeliggjøre minimumskrav og forventninger til leverandører og deres underleverandører ved levering av varer og tjenester til Mesta.

Retningslinjene gjelder for alle leverandører som inngår avtale med Mesta. Leverandøren skal sikre at kravene videreføres til relevante underleverandører, innleide, agenter og andre som medvirker til oppfyllelse av avtalen.

2. Virkeområde og kontraktsforankring

Disse retningslinjene utgjør en del av avtalen mellom Mesta og leverandøren. Brudd på retningslinjene kan anses som kontraktsbrudd og kan medføre krav om forbedring, særskilte risikoreduserende tiltak, suspensjon eller heving av avtalen, jf. punkt 8. Retningslinjene utfyller og supplerer kontrakten og Mestas standardvilkår. Ved motstrid går bestemmelser i kontrakten og standardvilkårene foran, med mindre annet er uttrykkelig angitt.

Retningslinjene gjelder i hele leverandørkjeden og omfatter egen virksomhet, morselskap der dette er relevant for leveransen, underleverandører, kontraktører, bemanningsforetak og andre forretningspartnere som benyttes for å oppfylle avtalen.

3. Grunnleggende prinsipper

3.1. Internasjonale standarder

Retningslinjene bygger på internasjonalt anerkjente prinsipper, herunder FNs menneskerettigheter, ILOs kjernekonvensjoner og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv. Der nasjonal lovgivning og disse retningslinjene regulerer samme tema, skal den høyeste standarden legges til grunn innenfor rammene av gjeldende rett.

3.2. Risikobasert og prosessorientert forbedring

Mesta forventer at leverandøren arbeider systematisk, risikobasert og med kontinuerlig forbedring. Eventuelle avvik skal som hovedregel håndteres gjennom dokumenterte korrigerende tiltak innen rimelig tid. Ved alvorlige eller gjentatte avvik kan Mesta iverksette sterkere reaksjoner, jf. punkt 8.

3.3 Nulltoleranse for alvorlige brudd

Mesta har nulltoleranse for korrupsjon, tvangsarbeid, menneskehandel, de verste former for barnarbeid, alvorlige brudd på helse, miljø og sikkerhet, bevisst omgåelse av sanksjonsregelverk og andre grove eller systematiske brudd på disse retningslinjene.

ID: 172843	Versjon: 5	Revisjonsdato: 05.06.2026	Dokumenteier: Kjell-Viggo Løvhaug	Godkjent dato: 05.06.2026	Godkjent av: Kjell-Viggo Løvhaug
---------------	---------------	------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------	-------------------------------------

4. Krav til leverandøren

4.1 Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

4.1.1 Det skal ikke forekomme noen form for tvangsarbeid, slavearbeid, menneskehandel eller annet ufrivillig arbeid. Arbeidstakere skal ikke pålegges å levere depositum, identitetspapirer eller andre verdigjenstander som vilkår for arbeid.

4.1.2 Arbeidstakere skal være frie til å avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid og uten utilbørlige økonomiske eller praktiske hindringer.

4.1.3 Arbeidstakere skal ha rett til å organisere seg, velge representanter og forhandle kollektivt. Dersom slik rett er begrenset ved lov, skal leverandøren legge til rette for alternative og lovlige mekanismer for arbeidstakermedvirkning.

4.1.4 Det skal ikke forekomme diskriminering eller trakassering ved ansettelse, lønnsfastsettelse, forfremmelse, oppsigelse eller andre arbeidsforhold. Dette gjelder blant annet diskriminering basert på kjønn, graviditet, permisjon, alder, funksjonsnedsettelse, religion, livssyn, etnisitet, nasjonal opprinnelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, fagforeningsmedlemskap eller politisk syn.

4.1.5 Fysisk avstraffelse, psykisk press, trusler, seksuelt misbruk, utilbørlig kontroll, ydmykende behandling eller annen brutal behandling er forbudt.

4.1.6 Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse eller sikkerhet i fare, herunder nattarbeid. Barnearbeid i strid med gjeldende ILO-konvensjoner og nasjonal lovgivning er forbudt. Dersom ulovlig barnearbeid avdekkes, skal leverandøren iverksette forsvarlige og dokumenterte tiltak som ivaretar barnets beste.

4.1.7 Lønn, ytelser og arbeidstid skal minst oppfylle gjeldende lovgivning, allmenngjorde krav, tariffavtaler der disse kommer til anvendelse, eller relevant bransjestandard. Arbeidstakere skal motta skriftlig og forståelig informasjon om lønns- og arbeidsvilkår før arbeidet starter.

4.1.8 Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide som arbeider under avtalen med Mesta, skal utbetales til konto i bank dersom ikke annet følger av ufravikelig lovgivning.

4.1.9 Leverandøren skal ikke omgå forpliktelser overfor arbeidstakere gjennom uriktig bruk av innleie, falsk selvstendighet, korttidsengasjementer, løsarbeid, underentrepriser eller andre kontraktsformer.

4.1.10 Alle arbeidstakere skal ha skriftlig arbeidsavtale på et språk de forstår.

4.2 Helse, miljø og sikkerhet

ID: 172843	Versjon: 5	Revisjonsdato: 05.06.2026	Dokumenteier: Kjell-Viggo Løvhaug	Godkjent dato: 05.06.2026	Godkjent av: Kjell-Viggo Løvhaug
---------------	---------------	------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------	-------------------------------------

4.2.1 Leverandøren skal sørge for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø og ha systematiske rutiner for å forebygge ulykker, personskader og helseskader.

4.2.2 Arbeidstakere skal få dokumentert og regelmessig opplæring i helse, miljø og sikkerhet tilpasset risikoen i arbeidet. Nyansatte og innleide skal få nødvendig opplæring før arbeid påbegynnes.

4.2.3 Arbeidstakere skal ha tilgang til nødvendige vernetiltak, rene sanitærfasiliteter, rent drikkevann og, der relevant, forsvarlige boforhold.

4.2.4 Leverandøren skal straks varsle Mesta om alvorlige HMS-hendelser, dødsfall, alvorlige personskader, pålegg fra myndigheter eller andre forhold som kan påvirke leveransen eller Mestas omdømme vesentlig.

4.3 Klima, miljø og natur

4.3.1 Leverandøren skal overholde gjeldende miljølovgivning og ha rutiner for å forebygge forurensning, redusere avfall, fremme ombruk og materialgjenvinning og håndtere kjemikalier og farlig avfall på en forsvarlig måte.

4.3.2 Leverandøren skal arbeide målrettet for å redusere negative klima- og miljøpåvirkninger i hele verdikjeden. Der det er relevant for leveransen, skal leverandøren kunne dokumentere klimadata, utslipp, miljøegenskaper eller andre bærekraftsdata som Mesta med rimelighet etterspør.

4.3.3 Leverandøren skal søke å unngå vesentlig negativ påvirkning på naturmangfold, økosystemer og lokalsamfunn, herunder ved uttak av råvarer, transport, lagring og utførelse av arbeid.

4.3.4 Relevante tillatelser og godkjenninger skal foreligge der dette kreves, og leverandøren skal kunne dokumentere dette på forespørsel.

4.4 Forretningsetikk og antikorrupsjon

4.4.1 Leverandøren skal etterleve gjeldende regler om antikorrupsjon og ha nulltoleranse for bestikkelser, utilbørlige fordeler, underslag, bedrageri, hvitvasking og annen økonomisk kriminalitet.

4.4.2 Leverandøren skal ikke tilby, love, gi, be om eller motta gaver, reiser, representasjon eller andre fordeler som kan påvirke, eller fremstå som egnet til å påvirke, forretningsmessige beslutninger på en utilbørlig måte.

4.4.3 Leverandøren skal identifisere og håndtere interessekonflikter, herunder personlige, økonomiske eller familiære relasjoner som kan påvirke leveransen eller tilliten til leverandørens integritet.

4.4.4 Leverandøren skal ha tilfredsstillende regnskaps- og kontrollrutiner som reduserer risiko for korrupsjon og økonomiske misligheter.

4.5 Sanksjoner, eksportkontroll og ansvarlige leverandørkjeder

4.5.1 Leverandøren skal etterleve gjeldende sanksjonsregelverk, eksportkontrollregler og andre handelsrestriksjoner som er relevante for leveransen.

ID: 172843	Versjon: 5	Revisjonsdato: 05.06.2026	Dokumenteier: Kjell-Viggo Løvhaug	Godkjent dato: 05.06.2026	Godkjent av: Kjell-Viggo Løvhaug
---------------	---------------	------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------	-------------------------------------

4.5.2 Leverandøren skal på forespørsel kunne redegjøre for eierskap, produksjonssted, opprinnelse, underleverandører og andre forhold som er nødvendige for at Mesta skal kunne vurdere sanksjonsrisiko, leveranserisiko og ansvarlig virksomhetspraksis.

4.5.3 Leverandøren skal uten ugrunnet opphold varsle Mesta dersom leverandøren, en underleverandør eller en leveranse blir omfattet av sanksjoner, eksportrestriksjoner eller andre forhold som kan gjøre leveransen ulovlig eller vesentlig risikofylt.

4.6 Personvern og informasjonssikkerhet

4.6.1 Dersom leveransen innebærer behandling av personopplysninger eller tilgang til Mestas informasjonssystemer, skal leverandøren etterleve gjeldende personvernregelverk og ha et forsvarlig nivå av informasjonssikkerhet.

4.6.2 Leverandøren skal ha tiltak for å beskytte konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet i informasjon som behandles på vegne av eller deles med Mesta.

4.6.3 Sikkerhetsbrudd, personvernbrudd eller andre alvorlige hendelser som kan påvirke Mesta, skal varsles til Mesta uten ugrunnet opphold.

4.7 Varsling og beskyttelse mot represalier

4.7.1 Leverandøren skal ha rutiner som gjør det mulig for ansatte og andre berørte å varsle om kritikkverdige forhold på en forsvarlig måte.

4.7.2 Varslere og andre som medvirker til undersøkelser, skal være beskyttet mot represalier.

5. Krav til styringssystem og aktsomhetsvurderinger

5.1 Leverandøren skal ha et ledelsessystem eller tilsvarende styringsrutiner som er tilpasset virksomhetens størrelse, art og risikobilde, og som støtter etterlevelse av disse retningslinjene.

5.2 Leverandøren skal utpeke en ansvarlig funksjon eller person for oppfølging av retningslinjene og sikre at kravene er kjent i relevante deler av organisasjonen.

5.3 Leverandøren skal gjennomføre risikobaserte aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, miljø, klima, forretningsetikk og øvrige forhold som omfattes av disse retningslinjene. Arbeidet skal være tilpasset virksomhetens risikobilde og omfatte egen virksomhet, leverandørkjeden og andre forretningsforbindelser der det er relevant.

5.4 Leverandøren skal iverksette tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning og skal kunne dokumentere vurderinger, prioriteringer og tiltak på forespørsel fra Mesta.

5.5 Leverandøren skal bidra med informasjon som Mesta med rimelighet trenger for å oppfylle egne lovpålagte plikter, herunder redegjørelser, innsynskrav, revisjoner, kundekrav og myndighetskrav.

5.6 Der leverandøren benytter underleverandører eller flytter produksjon, skal Mesta informeres dersom dette kan påvirke risiko, sporbarhet, kvalitet, sikkerhet eller etterlevelse av retningslinjene. Der Mesta krever det, skal endringen godkjennes på forhånd.

6. Oppfølging, dokumentasjon og revisjon

ID: 172843	Versjon: 5	Revisjonsdato: 05.06.2026	Dokumenteier: Kjell-Viggo Løvhaug	Godkjent dato: 05.06.2026	Godkjent av: Kjell-Viggo Løvhaug
---------------	---------------	------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------	-------------------------------------

6.1 Mesta kan følge opp leverandøren gjennom egenerklæringer, dokumentkontroll, møter, stikkprøver, tredjepartsverifikasjon, revisjoner og kontroll på produksjonssted eller annet relevant sted, varslet eller uvarslet, innenfor rammene av avtalen og gjeldende rett.

6.2 Leverandøren skal uten ugrunnet opphold fremlegge dokumentasjon som Mesta med rimelighet etterspør for å vurdere etterlevelse av disse retningslinjene.

6.3 Leverandøren skal sikre nødvendig tilgang til relevante opplysninger om underleverandører når dette er nødvendig for Mestas oppfølging, forutsatt at konfidensiell informasjon behandles forsvarlig.

6.4 Dersom det avdekkes avvik, kan Mesta kreve rotårsaksanalyse, handlingsplan med frister, dokumentasjon på gjennomføring og ny kontroll for å verifisere forbedring.

7. Varslingsplikt ved avvik og hendelser

Leverandøren skal uten ugrunnet opphold varsle Mesta dersom det oppstår eller avdekkes forhold som innebærer, eller med rimelighet kan innebære, brudd på disse retningslinjene, alvorlige lovbrudd, myndighetspålegg av vesentlig betydning, sanksjonsrisiko, alvorlige HMS-hendelser, korrupsjonsmistanke, personvernbrudd eller andre forhold som kan påvirke leveransen, Mestas omdømme eller Mestas lovpålagte forpliktelser.

8. Brudd på retningslinjene og reaksjoner

8.1 Ved avvik fra disse retningslinjene skal leverandøren som hovedregel utarbeide og gjennomføre en forbedringsplan innen en frist fastsatt av Mesta.

8.2 Ved vesentlige, gjentatte eller manglende utbedrede brudd kan Mesta kreve særskilte tiltak, stanse nye avrop, holde tilbake betaling der avtalen gir grunnlag for dette, suspendere hele eller deler av leveransen eller heve avtalen.

8.3 Mesta kan heve avtalen med umiddelbar virkning ved alvorlige eller systematiske brudd, herunder ved korrupsjon, tvangsarbeid, menneskehandel, de verste former for barnearbeid, bevisst omgåelse av sanksjonsregelverk eller andre grove forhold som medfører vesentlig mislighold eller uakseptabel risiko.

8.4 Dersom negativ påvirkning har oppstått, forventer Mesta at leverandøren bidrar til gjenoppretting, avhjelp eller andre egnede tiltak der dette er relevant og forholdsmessig.

8.5 Disse reaksjonene gjelder i tillegg til Oppdragsgivers rettigheter etter kontrakten og standardvilkårene.

9. Ikrafttredelse og revisjon

Disse etiske retningslinjene gjelder fra vedtatt dato og erstatter tidligere versjoner. Retningslinjene skal gjennomgås jevnlig og oppdateres ved behov som følge av lovendringer, endret risikobilde, vesentlige endringer i Mestas leverandørkjeder eller andre relevante forhold.

ID: 172843	Versjon: 5	Revisjonsdato: 05.06.2026	Dokumenteier: Kjell-Viggo Løvhaug	Godkjent dato: 05.06.2026	Godkjent av: Kjell-Viggo Løvhaug
---------------	---------------	------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------	-------------------------------------